

2559

2279

Sub-Locot. N. VULOVICI

Reg. ROVINE 26.

VITEJEȘTI

BIBLIOTECA LĂCUSEȘTEANU
A ȘCOLII NAȚIONALE DE ÎNĂLȚĂRI
ȘI ÎNĂLȚĂRI
CRAIOVA

Pe tine azi cu drag, soldat,
Un visător te cântă...
Din suflet cald, un dor curat
Spre tine se avântă

BIBLIOTECA LĂCUSEȘTEANU
Stabilimentul Industrial de Arte Grafice
A GRĂLLAN și IGNAȚ SAMITCA, Craiova
1908.

Sub-Locot. N. VULOVICI

Reg. ROVINE 26.

4739.

VITEJEȘTI

Stabilimentul Industrial de Arte Grafice
RALIAN și IGNAT SAMITCA, Craiova
1906.

I 12.243

Alteței Sale Regale
Principelui Ferdinand

MOȘTENITORUL TRONULUI

inchină

AUTORUL.

A. S. R. Principelui Ferdinand

Al nostru-i glasul ce se'nalță spre Tine, Prințe, din mulțime :
Cei mai viteji copii ai Țărei—noi fosta Ta Dorobanțime.
Noi suntem toți de pe la pluguri... dar când e'n foc, tot Dorobanțul
Cu mâinile pe piept... astûpă cu trupul văile și șanțul !

Ereai copil ! Ți-aduci aminte ? Al nostru-ai fost odinioară,
Noi pașii Tăi călăuzit-am în oastea Țării 'ntăia oară.

Și credincioși Îți rămăserăm de-atunci... Și ni-e mai mare dragu
Când ne gândim că «Dorobanții» Te-au fost umbrit și ei cu steagu.

Și-am vrea să ne mai vii în frunte, să ne fălim și noi cu Tine,
Și să ne dai ce ne lipsește... Nevoi avem, ce 'n loc ne ține !

Veii odată mândru Rege ! și 'n foc când Ți-ăi zvârli oștirea
Atunci cu noi Ți-ăi face fală... că 'n brațul nostru-i mântuirea !

Că la Smârdan, Dorobăntîmei putut-a Turcu 'n drum să-i stee?
Și 'n cartea neamului, cetit-ai măreața Plevnei epopee!
Și Dunărea cu lungu-i freamăt, a salutat copiii Țarei
Murind cu brațele întinse spre Soarele Neatârării!

.....
Din țări străine când sosit-ai, Te-a 'mbrățișat întreg poporul:
De-un mândru Crai ca din poveste, de mult l-ardea în suflet dorul;
Eream în plină sărbătoare, se consfințea pe plai Regatul,
Cu drag privea spre Tine Țara, cu drag din rândul lui soldatul!

Mărite Prințe!

Când sub soare vei lua a Țarei noastre frâne
Ne du, să luăm din mâini străine *Coroanele de fier Române...*
S'au rugînit de-atîta vreme... ci noi Ți le-om spăla cu sânge,
Pe fruntea Ta să strălucească...

Ne du că sufletul ne plînge!

A. S. R. Principesei Maria

Cu ochii Tăi albaștrii,
Senini și visători,
Prințesă! între flori
N'ai seamă și 'ntre aștrii...
Și ne surâzi pe plai
Ca zorile de Mai!

Și-așa voit-a cerul,
Tu neamului Român
Să crești vulturi la sân...
De veci, și tari ca fierul:
Toți Regii ce'n șireag
I-om adumbri sub steag!

În scară, voinicește,
Când treci prin șir săltând,
Fugarul înspumând,
Vezi... inima ne crește:
C'atât' avem și noi
Crăiasă de război!

Cu sabie în mână
Când porți ostașii 'n vânt,
Se 'nalță în mormânt
Arcașii din țărăna...
Fac streășini palma lor
Cătând cum treci în zbor!

Ca și Regina-Mamă,
Pe Tron când ne vei sta,
Tu, ca Măria Sa,
Ne ia tot păsu 'n seamă...
 Și-ascultă din Palat
 La glasu 'ndurerat!

La plug, când vezi țărani
Trudindu-se pe-ogor,
Să vii în preajma lor...
Ca pe-un noroc, sărmanii,
 Voioși, făptura Ta
 La prunci vor arăta!

Când noi ne-om zbate 'n sânge
Pe câmpul de război,
Fii Mamă de eroi...
Durerea noastră stinge,
 Să adormim cu drag
 Cu ochiul stins spre steag!

De ne 'nturnăm cu zile,
În rând cum sta-vom drept,
Tu cruci ne prinde 'n piept...
Și steagul, de copile
 Ne fie 'ncununat,
 Și fruntea de soldat!

REGINEI-POETE

CARMEN SYLVA

Tu ne-ai sosit, Regină Mamă, de pe un țârm smălțat de flori,
Din Țara vechilor războinici și-a marilor cugetători.
Departe Rinul Tău îngână în taină, viersul lui cu foc:
Îți poartă dorul... să Te-alinte cu blânde visuri de noroc!

Tu pentru noi, pe totdeauna ai părăsit albastrul cer
Sub care-Ți dorm în șir străbunii, pe piept cu zalele de fier!
Cum dorm prin veacuri cavalerii, cu spade prinse de mijloc,
Ei par c'așteaptă semn din trâmbiți, ca viitorul să sară 'n foc.
O, i-ai uitat de mult, Madonă, de noi te leagă-un dor mai sfânt:
Chiemarea Ta pe astă lume...—și-al Ingerului Tău mormânt!

Tu treci cum trece Suferința... cu doru 'ntregului popor,
Și jalea Ta o 'mbraci în rime—să plângă plânsul tuturor!

În nopți pierdute-a Tale gânduri se duc ca rândunele 'n stol,
Străbați în vremi vecia toată... și 'n haos nepătrunsul gol...
Pe gânduri, dincolo de stele, călătorești Tu până 'n zori
Și-apoi, s'alini durerea noastră, pe raza stelei te cobori!

Atunci... Ți-e mare mângâierea: uimiți orfanii Te privesc...
O, de-ai putea le-ai da și viața, să-i vezi, micuții, că-Ți zâmbesc.
Și treci, ca sfântă arătare, cu păru 'nzăpezit de ani,
Cu voie bună, de-opotrivă, prin cei avuți, prin cei sărmani...
Cu-o vorbă dulce, ori c'un zâmbet, îmbărbătezi pe cel învins...
De muncă dând Tu pilduire cu veșnic focul Tău nestins.

Când vezi voinici făcând paradă, în gene-o lacrimă strivești:
Te vezi pe câmpul de bătaie... de toți martirii Ți-amintești.—
Salută ei Viteazul Rege.... Tu cum le 'mparți un zâmbet trist,
Pari Magdalena din icoană cum stă spășită lângă Christ!

Vișul lui Vodă

— *La Plevna* —

De păsul Țării noastre albit și-albit de vreme
Bătrânul Rege pleacă trecutul să-și recheme :
De mult în piept îl arde a dorului văpaie
Genunchiul să-și mai plece pe câmpul de bătaie !

Spre plai străin acumă pornește călătorul
Pe unde-al nostru vultur și-a 'ntins odată zborul.

El vede-aceleași locuri... Colò i-a fost popasul,
Ici taberele, valea... Pe loc și-oprește pasul
Și cată 'n largul zărei: plângând doar Vidul trece...
Pustiu... și cruci de piatră... străini cu ochiul rece !

La Plevna retrăiește El anii tinereței,
Când neclintit ca leul sta 'n pragul fortăreței.
.....
Târziu e-acum, și 'n noapte de veghe numai luna:
Greu clipele 'n vecie trec una câte una...

La Plevna din morminte acum în miez de noapte
Ies umbre rânduri, rânduri, plutesc prin aier șoapte...
Încet se deslușește un glas din depărtare,
Un zvon de prin porumburi din ce în ce mai tare:
E strigăt de bătaie, de trîmbițe alarmă,
Se 'nnalță către stele surd zgomotul de armă.

—„Sculați, toți frați de arme!—grăiește Dorobanțul—
Și'n zangăt de oțele toți morții ùmplu șanțul;
Sculați că Domnul nostru sositu-ni-a și plânge...
Duios spre noi el cată și inima-i se frânge...
Să-l apărăm tovarăși !...

Nălțați-vă 'n morminte! —
Cornist, de zori tu sună și zi-ne innainte !“

— „La arme frați! — grăiește în noapte Vânătorul —
 Pe câmpul de bătaie sosit-a Domnitorul...
 Urniți din loc pământul ce-apasă ca un munte ;
 Să fluture iar steagul și penele la frunte!“

— „Tunari, tunari la posturi! — o voce glăsuiește —
 Cu sabia grea, tunare, mijlocul îți gătește
 Și țevi fulgerătoare tu șterge de rugină,
 Că Domnul nostru iarăși în frunte va să vină!“

— „Hai, murgule, te scoală, să sar în foc cu tine...
 Destul dormiși pe săbii și frânte carabine .
 Te 'nalță iar tu falnic, și coama de țărână
 Ți-o scutură — pe steaguri stă pajurea Română
 Hai, — strigă Călărașul — că ni-a sosit Stăpânul,
 Prin vămile veciei să fugărim păgânul!“

.
 Din somn trezit, de-odată acum bătrânul Rege
 Privește 'n preajmă-I — taina cercând să o deslege ;
 Cu dreapta voinicește mânerul spadei strânge....

A fost un vis : afară doar vântu 'n ramuri plânge...

ODĂ*)

Bine-ai venit, Mărite Rege! De-atâta timp Îți ducem dorul,
De-atâta timp, cu drag, Te-așteaptă ostașii Tăi și tot poporul!

Vitejii noștri, vechi războinici, ce s'au jertfit aci 'n Rovine,
În ale lor morminte sacre tresaltă astăzi pentru Tine;
Că peste-acest pământ eroic, stropit cu nobilul lor sânge,
Din Diadema-Ți glorioasă, spre ei o rază se resfrânge!

Bătrân stejar, ce uraganul nu-i vrednic nici să te clinească,
Semeța-Ți frunte adumbrește suflarea 'ntreagă Românească...
Îngrijorat, cum stai de veghe, ai ca străjeri pe-a Ta moșie
Voinicii căror le-ai dat steaguri—icoane sfinte să le fie!

În vârful lor Îți stă vulturul—puterea, fala și onorul;
El din Cetatea cea eternă în noaptea vremii își luă zborul...
Traian spre răsărit îl duce, li dă o patrie lui nouă,
Traian, c'un pod ce ca și Tine tâiat-a Dunărea în două!

*) Cu prilejul Manevrelor Regale ale Corpului I de Armată.

Ostaș, ce 'n cartea vitejiei Ți-ai scris nemuritorul nume,
Și ai făcut să strălucească și steaua noastră 'n astă lume ;
Te venerăm... și suntem mândri că'n vechea Banilor cetate,
Poți auzi cum pentru Tine, puternic inima ei bate !

Și pe Regina noastră Bună, care în toiul bătăliei
Eroilor le-a stins durerea și chinurile agoniei,
O adorăm... că 'n totdeauna Ea ne-a fost scumpă ca o mamă...

Cu Ea ne-ai dus pe calea mândră a faptelor fără de samă.

Și pe vlăstarii, ce crescut-ai în gloria Neatârării,
Noi îi iubim..., căci vor fi vrednici de faima Ta și păsul Țarei !

Răvașul

Flăcăilor de la 26 Rovine

către

A. S. R. PRINCIPELE CAROL

Ți scriem azi, Măria Ta,
Flăcăii din Rovine...
Și să ne ierți... că de 'ndrăznim
E că ni-e drag de Tine!

Noi Te-am văzut numai pozat
Colea 'n abecedare...
Așa cum ești de mititel
Și 'n țoale militare!

De-o fi răzbel, cu noi să mergi,
De moarte nu ne pasă,
Te apărăm flăcăii toți
Din două-zăci-și-șasă !...

Și de-om pieri, ne-om mângăia
Că Tu, prin foc, năvalnic
Peste mormântu nostru-adânc,
Pe murg ai trece falnic...

Și-om tresări când, glorios,
Ne-ai săruta Tu steagu —
....Și popa ne-o ceti la cap,
Nălțând spre cer toiagu...

Măria Ta ! măcară că 'n mâini
Oțalu ruginește ;
Dar doru vitejii 'n piept
La noi mai àprig crește !

O, cum am vrea să ne 'mbătăm,
In foc, de praf de pușcă...
Și să privim cum, fulgerat,
Vrăjmașu țărna mușcă !

...S'ajungi, Măria Ta, cărunt!
Te aibe 'n pază Sfinții
Și-atunci, cu-ai noștri fii să lupți,
Cum s'au luptat părinții!

Iar visului cel strămoșesc
Să-i dai înfiripare:
Să duci hotaru nostru 'ngust
La vechile hotare!

Și când ai trece pe ogor
Sărim și noi tot leatu...
Să stăm în rând... și să strigăm:
— *Trăiască Împăratu!*

Această poezie, a fost pusă pe note de Maestrul Juarez Movilă,
tradusă în limba germană de Horatius M. Pineles și în limba fran-
ceză de Șt. Braborescu.

Scrisoare

Domnul General Vasiliu I. Năsturel.

...**A**șa 'nvățarăm : să cinstim pe-acei ce ne îndreaptă
Și 'n cari noi nădăjdum—și Țara se așteaptă !
De-aceia noi Oltenii tăi,... tot stând așa pe gânduri,
Ne-am zis că s'ar cădea—prinos, să-ți scrim aceste rânduri...
Și-a noastre inimi—cum îți scrim—palpită cu ardoare,
Că, infocat ostaș, vedem : de Țară cum te doare !

Erou, ce podul ai durat oștirii 'n Siliștoara,
C'ai fost și ești isteț,... la noi s'a dus de fine sfoara.
Tu nu ști cum flăcării tăi șoptesc, cu drag, de tine :
Că *drept* ai fi și cărturar... și vorbe tot de bine...
Că drumul *cinstii* tu le-arăți și-al datorii sfinte
Și *dragoste* ai sămăna prin ei ca și-un părinte !
Cu *voie bună* când te-arăți prin rânduri, prins în scară...
Ei uit tot greul când te văd... și-a raniții povară !

Te-am ascultat și ne-am pătruns de-a tale 'nvățăminte :
Tot rodul muncel, an cu an, cules de-adânca-ți minte ;
Plecat pe slove-atâtea nopți, ai descifrat cărarea
Pe care noi, sub ochiul tău, începem îndrumarea...

Încet, încet, intruchipat vedea-ți-vei limanul :
De prunc, cu armele deprins, să fie tot țaranul !
Noi spunem la flăcării toți—să ne 'mplinim menirea —
Că Țărișoarile noastre-i stă în arme mântuirea !
Și el ne-ascult... se prind cu noi, cu drag, că—ostășește,
În dorul de ogorul slânt : feciorii lor vor crește.

Că 'ncredere s'avem în noi și să privim 'nainte, —
Cu glasul tunător ne-ai spus—și noi ți-am luat aminte !
Avem atâta foc în piept, să dăm la lumea toată...
Un semn ! Și din pământ răsar flăcării 'n preajmă-ți roată,
Să te urmăm, cărunț soldat, dar plin de bărbăție,
Că 'ncrederea ți-o avem... și-ți dăm, cu drag, și viața ție !

Roibul

Pe roibul său înflăcărat
Viteazul se aruncă 'n scări:
E ceru 'n fund însângerat,
Urlând s'aude tunu 'n zări...
— „Te-așterne, roibule, nu-mi sta,
Ca volbura în zbor nebun
Să 'mparți cu mine soarta ta:
Ne chiamă strigătul de tun!“

Pornește roibul ca un zmeu
Cu lungi nechezete din piept:
— „Așa mi-e drag, stăpânul meu,
Cu flinta 'n umărul cel drept
Și spada prinsă de mijloc
Cu tine 'n lupte să m'avânt...
Și-așa de-o fi să-mi cazi în foc
Ți-oi fi tovarăș și 'n mormânt!“

În foc s'azvârle înspumiat
Prin viscolul de plumbi și fum;
Stăpânul însă fulgerat,
În șea se clatină acum...
Se 'nalță roibul îngrozit
Mușcând zăbala lui de fier...
— „Stăpânul meu, de ce-ai pâlît,
De ce luminile îți pier!“

— „Mă 'ngroapă, roibule, pe loc,
 Și zboară iar de intră 'n rând,
 Ascultă 'n urmă cu ce foc
 Ne chiamă trâmbița plângând!
 — „Stăpânul meu, stăpânul meu,
 Noi frați de cruce ne-am avut,
 Cu tine vroi să dorm și eu,
 Să-ți fac din coamă așternut...”

C'un plumb din flinta ta eu vroi
 Să fiu în pulbere culcat
 Și să despici cu tine-apoi
 Văzduhul morți 'ntunecat...“
 Dar stă voinicul fără glas
 Spre roibul său nefericit —
 Și 'n holde singur a rămas
 De-ai săi ce 'nfrânți, l-au părăsit.

Pe sus trec repezi corbi 'n vânt
 Și 'n țipete răzleți cobor,
 Dar, neclintit de jale frânt,
 Stă roibul strajă prăzii lor...
 Și-a stat așa el lăcrămând
 La capul mortului iubit, --
 Se auzia și-acum urlând
 Departe tunu 'n Răsărit.

Când noaptea aripa și-a 'ntins,
 Sub stele, plânse cu amar...
 Și bietul roib de jale 'nvins,
 Târziu, porni de-acum fugar.
 De-atunci, un glas îndurerat
 Plutește 'n nopți pe câmp mereu:
 — „Pe unde dormi neplâns, uitat,
 Stăpânul meu, stăpânul meu !“

Sentinela de la Dunăre

Din Porțile de Fier Carpatul, ce Țara 'n brațele-i cuprinde,
Ca diademă pe o frunte șireagul falnic își întinde;
Și ca un brâu muiat în soare s'așterne Dunărea bătrână...
Un pod de fier o taie 'n două, prinzându-i țărnul mână 'n mână.

Turnat în bronz stă Dorobanțul, simbolizând puterea Țării,
Și la picior el ține arma, și ochiul în albastrul zărei.
În paza lui e tot hotarul și țarina cât este toată,
Sub care voievozii Țării, prin veacuri dorm cu-oștenii roată.

Cu ochiul țintă, uriașul din Cernavodă cum stă 'n zare,
De-odată ca din vis tresaltă... își prinde arma 'n apărare.
Și 'ngrijorat acum ascultă : e o mișcare între popoare...
Spre Miază-zi, spre Miază-noapte, stă cu priviri cercetătoare...

Și vede, cum tot mai puternic, stă 'n fund de zări să izbucnească
Un foc înăbușit ce arde—eterna vrajbă omenească....

Apoi, voinicul cercetează cu drag tot plaiul Țării sale :
E pace, pace! Neamul urcă mereu pe-a propășirei cale!

Și iar la postul său ostașul, țintind drept recea lui privire,
Nemuritor stă și ascultă eterna apelor doinire.

Innainte !

Voinicilor! Înaintând,
La mine luați aminte....
Și-atâta doar s'aveți în gând :
'Nainte, tot 'nainte!

Ne stă ursita scrisă'n frunți
De-al lumilor Părinte ;
De-o fi... mutăm din loc și munți
De ne vor sta 'nainte.

.....Și-un glonț de m'o izbi în piept,
Copii, să țineți minte,
Câtând la steag să 'i duceți, drept,
Vulturul tot 'nainte !

Priviți, zmulgând din piept de leu
Cornistu-a lui cuvinte,
Să mergem, glăsuind mereu,
Prin foc cumplit 'nainte.

Și glasu'i ducă-al vostru pas...
El are-accente sfinte,
Că-i glasul Țărei, acest glas!—
Pân'vom muri, 'nainte!

Și de-om muri toți... Ce va fi!
Ne-om odihni 'n morminte!...
Dar Țara, cum ne-am dus, va ști:
Eroic înaintea!

Că pentru brazda de pământ,
Străbune oseminte,
Și dincolo chiar de mormânt
Am fi trecut 'nainte!...

O! Ascultați, ca și de fier,
Mărețele cuvinte
Din corn, ce'n tremur pân'la cer
Se duc... ne 'ndemn 'nainte!

Cu arma 'n mână, v'ați legat
Sub steag, prin jurăminte :
Pân' mâna se va fi 'ncleștat
 Să mergeți înainte!

Tot neamul cată azi spre noi,—
Din paginile-i sfinte
Veți stâluci, viteji, doar voi,
Prin vremi ce stau 'nainte...

Și-acum... Cu dreapta vă 'nchinați...
Și-aduce-vă-ți aminte
Că-î Dumnezeu cu noi, soldați,—
 'Nainte, tot 'nainte!

Crezul Ostășesc

D-lui Colonel V. Ionescu

Tu ești ostaș !
Chiemarea ta
E sfântă pe sub soare :
Să aperi Tronul Românesc,
Străbunele ogoare !

Fii mândru !
Brațul tău de fier,
E braț apărător ;
Ești fala neamului întreg
Și scutul tuturor !

Cărarea cinstei străbătând
Și-a datoriei sfinte,
Cu fruntea sus, senin, curat,
Pășește înnainte !

Fii plin de foc și hotărât
Cum portul te arată ;
Nimic nu mai însemni că ești...
De-ai șovăi odată !

Nu tremură...
 Și 'n foc când mor,
Eroic mor ostașii—
Nu tremură de cât cei slabi :
Femeile și... lașii !

Viteaz să fii în foc, ostaș,
Nu-ți pese nici de moarte —
Mișeilor nu li e dat :
O sabie să poarte !

Cum trece falnic șoimu 'n zbor,
Treci falnic, ostășește —
Sub soare 'n pulbere, umil :
Un vierme se târăște !...

De ai vr'un foc... și vezi pe-ai tăi,
Un rău că îi apasă...
Să te jertfești tu pentru ei
Să-i scapi !
 De pieri... Ce-ți pasă !

Fii drept și nu te măsură
Cu cel mai slab ca tine...
El vede 'n tine-un Dumnezeu—
Și piept nu-ți poate ține...

Și, drept de ești cu cel mai slab
Îți dă și viața dânsul,—
O, când te vede stă, de drag,
Să-l podidească plânsul!

Vrăjmașului de-a'ngenunchiat
Intinde-i mâna dreaptă;
Ești om și el ca tine om —
La mila ta s'așteaptă!

Nu ești născut să asuprești,
Că alta ni-e menirea,..
Biet fulg, ce-acum străbați și tu
O clipă omenirea!

...Așa, cu soții tăi, să fii
Cu fapta și cuvântul,
Cu toți semenii,
...Că nu tu
Vei moștenii pământul!

Puternic ori și cât ai fii,
Mai mare ca 'mpăratul...
Așa cum ești: ori bun, ori rău —
Te judecă soldatul!..

Vitejilor-Martiri

Viteji, ce dezrobit-ați neamul jertfindu-vă pe-al său altar,
În spre Balcani voi luat-ați drumul ca și Christos în spre Calvar...
Sublimi martiri ai datoriei, vlăstari ai vechilor eroi,
Dormiți, dormiți acum departe... într'un străin pământ de voi!

O sfântă cauză vă 'mpinse, călăuziți de-acelaș dor,
Și când în vânt desfășurarăți mărețul Țărei Tricolor,
Întunecat-ați semiluna ce 'n Răsărit plutind pe cer,
Orbia cu razele-i supușii, ce 'ncătușați gemeau sub fier.

O! razele-i în scrum schimbară a voastre-aripi de cheruvin
Că 'nmărmuriți stau și prorocii din Mecca și Ierusalim!...
De-atâta scrum acele raze de foc, pâliră rând pe rând
Și 'n locul semilunei—zborul și-l ia vulturu 'nsângerând...

Ca zmei, ca uriași din basme, ca zburători cu plete 'n vânt,
Cu piepturi goale, dar în inimi c'un nobil, sacru simțimânt,
Ați înfruntat și 'nghețul morței suflat de gurile de foc,
Și zmulș-ați inima păgână, ce-Alah ținea cu brațu 'n loc!

Înlăcărati de-avântul vostru, un cult de-apururi vă păstrăm,
Pătruși la suflet, în țărână pioși genunchii ni-i plecăm,
Și 'n admirare sta-vom astfel, fii demni de Ștefan și Mihai,
Ce ați pierit pentru-o idee... departe de al Țărei plai!

Cântecul Dorobanților

Pe jos drumeti și luptători,
Semeți, ca vulturii prin nori,
Noi—fala Țărei... ne mândrim
Că „Dorobanții“ ne numim!

De-avânt, de focul ostășesc,
A noastre inimi clocotesc...
Și toți ca unul suntem noi —
E legendar să fim eroi!

Tot patru, patru înșirați,
Cu pașii noștrii măsurăți,
Neobosiți, în lung șirag,
Prin soare tot pășim cu drag.

Ne flutur' penele în vânt
Cum ne tot ducem într'un cânt, —
Și'n drum copilele s'opresc
Și dornic către noi privesc...

Că 'n ori ce oaste pe pământ
Copii viteji ca noi nu sânt,
Voiși și sprinteni, drăgălași,
Ca de prin codrii păunași..

Pornind la drum, cu Dumnezeu,
Cu trudă noi purtăm mereu
Cu ranițele ostășești
Și cinstea Țării Românești!

Cei doi Basarabeni

D-lui Căpit. I. Vlădescu

In Răsăritul lumii adânc, îndepărtat,
Doi bleși Români în oaste pustiurile bat...
Și plâng Basarabeni, că greu au fost ursiți,
Pășind ei cum la moarte pășesc cei osândiți.

E unul de pe Nistru și de pe Prut cellalt,
Voinic e fiecare, ca bradul de înalt.

— „Am ostenit, măi frate! O, de-aș muri acum,
Mi-ar fi așa de bine să dorm aci în drum...
Să dorm, să-mi uit că astăzi străinului slujesc,
Că port pe coif în frunte un leu împărătesc!

Când m'au pornit ei, mama zăcea în așternut,...
La mori în vale-o soră plângând m'a petrecut,
Cu brațe 'nerucișate, cu ochiul rătăcit
Lăsatu-l-am pe tata în poartă ca trăznit...
— „Mă duc că sună goarna“—le-am zis cu mult amar—
Depart e 'n zarea lumii: să apărăm pe Țar!...”

Iar celălalt tovarăși mai vârstnic, a rostit:
— „O, taci! Nu e ca mine vr'un om nefericit...
Eu mi-am lăsat nevasta, copiii mei pe drum —
Să văd cum m'adumbrește un steag străin acum!

Imi am și eu o Țară bătută de noroc...
 Vrajmașul Țarei mele mă bagă-acum în foc!
 Vrajmaș? Ni-e Impăratul!... — așa părinții spun —
 Noi fii din Ștefan-Vodă, azi carne pentru tun...
 O! ar scula Moldova s'auză-al meu cuvânt,
 Din mănăstirea Putnei 'nălțându-se 'n mormânt!

Grozav îmi crește dorul ce'n piept colea il simt :
 Copiii înc'odată cu drag să mi alint...
 Sărmanii, sunt departe... de foame-or plânge-acum,
 Or fi cerșind ei pâinea de toată ziua 'n drum....
 Și n'or avea pe nimeni... pieri-vor ei de ger
 Că-i ger cumplit de tremur și stelele pe cer...
 Ce lung la ei e drumul... De-ași fi și-un vânt turbat
 S'ar frânge-a mele aripi de lungul scuturat!..."

Dar iată! Goarna 'ncepe să sune de război,
 Din plânsul lor tăcut-au tovarășii-amândoi ;
 Umili ei merg alături cu pas tărăgănat
 Și-ascultă tunu 'n zare cum urlă necurmat...
 Din rând se 'nalță roibii mușcând zâbala lor,
 În sunetul de goarnă, prin foc să treacă 'n zbor!

Stau față 'n față-acuma grozavele oștiri —
 Și-aștept Basarabeni cununa de martiri!

Un urlet se întinde și guri de foc trăznesc,
 Întreg văzduhul fierbe de țipăt omenesc.
 Crezi, ciasul de pieire al lumii, c'a bătut...
 În zarea 'nsângerată și soarele-a stătut.

Măcel și-adâncul clocot, târziu a conținut;
 Gemea vr'un tun în zare răzleț și obosit,...
 Se înălțau murinzii pe coate sprijiniți,
 Pe când plângea vre-o goarnă chiemând pe rătăciți...

Pe scara unui templu, răniți zac doi oșteni:
 Târātu-s'au să moară cei doi Basarabeni!
 Pe lespedeza cea rece ei zac în noapte-acum
 Privind spre stele... veșnic cum bat același drum!

— „În trupul meu, măi frate, simt sângele vărsat...
 Pătrunde cald în pântec... îl simt cum m'a 'necat...
 În ciasul morței mele, îți las, măi frate-meu,
 De suflet copilașii... Ți-e martor Dumnezeu!
 Cu limba mea de moarte te leg, să-i îngrijești,
 Și graiul să-și păstreze — în graiul meu să-i crești!
 ...De Prut așa departe! Să mor așa străin...
 Și n'ai vr'o lumânare... să mor ca un creștin!
 Erea 'n gibernă una... Vezi, cat-o... Mi-o aprinzi...
 De șa puștei mele la cap tu să mi-o prinzi!
 ...Prin vămi, mi-or cere plata!... Vezi, cată și vr'un ban
 Și leagă-mi-l la deget... să-l dau ca un sărman! —
 De-mi pun pe piept vr'o cruce ai mari... tu să mi-o iai
 Și de-oi ajunge-acasă—copiilor s'o dai!
 Și să le spui, măi frate, când ei s'or face mari,
 Că eu, sărac, luptat-am cât șapte ghinărari...
 Și c'am murit cu focul că 'n lume nu-mi fu dat:
 Să lupt pentru-al Moldovei pământ înstrăinat!

Glasul Patriei

☉, fii! La sǎnu-mi vǎ grǎbiți,
Din risipite sate,
Din munți, câmpii, veniți, veniți, —
Suprema oră bate!

La arme! — Clipele acum
Sunt veacuri pentru mine,
Căci vijelia 'și face drum
Din zare vine, vine...

Plugari! lăsați plugu 'n pământ
Româncelor în samă...
Veniți, vǎ chiamă-un legământ,
Vǎ chiamă Țara-mamă!

Lăsați părinții și soții
Și 'n leagăn copilașii...
Lăsați și holdele pustii, —
Ca norii vin vrăjmașii!

Preoți, sub steag veniți și voi,
Veniți de prin altare,
Lăsați viața de apoi...
Și sfinți 'n calendare!

Cu crucea 'n taberi alergați
Din cort în cort cu mirul...
Voinici să bine cuvântați,
Că 'n sânge 'și vor da birul!

O, fii! La sânu-mi vă grăbiți,
Din risipite sate,
Din munți, câmpii, veniți, veniți,—
Suprema oră bate!

Din Străini

Mamei

— „**P**e unde, dragul mamei,
De noi înstrăinat
De-atât amar de vreme
Prin oaste ne-ai umblat !

Te-așteaptă murgu, maică,
Frământă din picior...
Auzi-l cum nechează
S'o luați pe plai în zbor.

Și mândrele te-așteaptă
Că nu te-au mai văzut...
Și eu te-aștept cu masa
Și pat ți-am așternut !

Prin țările străine
Ai dus-o, maică, greu...
Ce dor mi-erea de tine,
Ce foc băiatul meu !“

— „O, mamă, fii pe pace,
Ești mamă de voinic...
Am dus-o bine 'n oaste
Și vezi, că n'am nimic.

De mult cu slujba Țării
Eu stam s'o împlinesc;
Dar când pornii, de jale
Simțiam că mă sfârșesc:

Cornistu sta în poartă,
Rezerva lung sunând...
Și cum suna el, mamă,
M'am depărtat plângând!“

Războiul

Prin foc și sabie, război, croită-i a ta cale,
Răsună 'n urmă-ți văi și munți de blăsteme și jale...
Femei cernite, prunci orfani și cârd de corbi prădalnici
Se țin mereu, în trist șireag, de pașii tăi năvalnici.

Copil sălbatic, plăsmuit cu lumea de odată,
Ca negura de toamnă ți-e privirea de'ncrunțată,
Și rar de râzi, când te desfeți de-a luptelor vedere,
Atunci e vifor râsul tău... și-o lume 'ntreagă pierе!

Poveste adevărată

— Din graiul unui vechi ostaș —

Eu i-am văzut pornind, ca valuri,
Ca pulberea 'n vârtej turbat,
Spre crestele de foc, pe dealuri,
Cu steagu 'n vânt desfășurat;
Și, fulgerați, căzând grămadă
Cum iar, eroic, 'naintau,
Ș'apoi cum în a morței pradă
Genunchii li se îndoiau....

Atunci, spre bolta înnorată
Privirea stinsă îndreptând,
Proptiți pe arme, înc'odată
Cercau să intre iar în rând....
Se clătinau, scăldați în sânge,
Luptând să stea 'n picioare, drept,
Și amuțiau, făr'a se plânge,
Cu mâinile cruciși pe piept!

La Grivița, când pași cinci sute
Mai rămâneau de drum prin foc,
Prăpastia de sub redute
Incremeni flăcării 'n loc:

Erea „a lacrimilor vale“
 Prin care 'ntr-un suprem avânt
 Pornind, spre cea mai neagră jale,
 O preschimbară 'ntr-un mormânt!

Dar, tot în rând batalioane
 În foc cumplit se azvârliau,
 Și-a Griviței, de fier cordoane
 De fii lui Alah slăbiau.
 Suna—„Nainte!“ trâmbițașul,
 Suna ca deznădăjduit...
 Și-abia pornind din loc ostașul,
 Cu arma 'n mâini cădea trăznit!

Când față 'n față cu păgânul
 Luptau, cuprinși în nori de fum,
 Văzui, amarnic cum Românul
 Croia cu patul armei drum...
 Pe scări, apoi, pe parapete,
 Ca șoimii valuri de curcani,
 Cu steagu-n mâini zburau în cete, —
 Și 'n frunte bravii căpitani!

Când prin vâlcele 'ncețoșate,
 Tiptil pe brânci s'apropiau,
 Sub foc prin șanțuri pitulate,
 Zadarnic se tot zvârcoliau;

— „Nainte Marș“ ! suna trompeta...
Și Regimentu 'ntreg din loc
Pornind, zmulgea cu baioneta
Ce nu erea de zmulș prin foc.

Doar când in nopți de farmec pline,
De veghe 'n anteposturi stând,
Spre depărtatele cămine
Călătoreau purtați de gând...
Ori către armele 'n perdele
Ce fulgere tot scăpărau,
Cu greu, la scânteieri de stele,
Brăzdând pământul 'naintau.

Când pe-o brancardă luptătorul
Sta 'ntins, de chin desfigurat...
Vr'un general sau Domnitorul
Cătând spre el, îndurerat,
De-l întrebau:— „Ți-e rău, voinice ?!“
Zâmbind rănit-atunci amar,
Cerca 'n sus brațul să ridice :
Să dea salutul militar !...

O, sunt ca leii 'n bătălie,
De fier ostașii noștrii sânt ;
Nici când, n'au fost și n'o să fie,
Viteji ca ei pe-acest pământ !

Eu îi cunosc așa de bine
C'am fost cu ei tot pe un loc,—
Nici unul n'a dat de rușine
Pe frații săi de armă 'n foc.

Când spre Smârdan, 'mi-aduc aminte,
În toiul iernei 'naintam,
De zugrăvit nu-i prin cuvinte,
De dorul luptei cum ardeam...
Puternice, ca stânci, în față
Stau trei redute și-un pârâu,
Trăgând, orbește, foc prin ceață,
Călcat-am apa pân' la brâu.

Și pas cu pas am zmulș pământul,
În cerc strângându-ne mereu...
Câți-va ne-am fost pornit, ca vântul,
Spre cimitir prin focul greu ;
Și după cruci, de astă dată,
Cum ne 'mpușcam, Inverșunat,
Cu port-drapelul știu de-odată
Că pe-un mormânt am fost culcat!...

(4)

N'auzi tu goarna...

N'auzi tu goarna de război,
Cu foc cum sună, mamă?
E glasul Țărei ce pe noi
La arme-acum ne chiamă!

N'auzi pe aripa de vânt
Un plâns ce 'nfiorează?
E glas războinic din mormânt,
Părinții 'l trâmbițează!

N'auzi tu glonțul șuerând
Coșò în fund de zare?
E sol de moarte... scuturând
Din aripi cu turbare!

Dezertor

In valma bătăliei ostașii se doboară
Și 'n pulbere s'așterne cel slab—menit să moară!

Un neam întreg își cată în arme mântuirea,—
Și rânduri trec vitejii să-și afle nemurirea...

Din rândul său ostașul fugar, s'afundă 'n seară,—
Mișel... în bătălie se teme să nu piară!

Pribeag, se pierde 'n codrii... de-o frunză el se teme...
Un glas de mamă 'ncepe duios acum să-l chieме...
Ii picură sudoarea pe fruntea 'nsângerată,—
Dar el nu contenește cărările să bată.

Ce-i pasă lui de arma pe drumuri părăsită,
De glasul Țărei-Mame, de-a soților ursită!

El trece tot 'nainte pierzându-se în zare,—
Ah, nu mai sunt departe doritele hotare!...

E prins!

Pierdut începe acuma să pășiască
Spre soții săi de arme—osânda să-și primească.
Spre el privesc cu toții:—„El părăsit-a rândul“!—
Nevrednic cum se simte... și cum îl muștră gândul!

Cu fruntea 'n jos și galben, stă 'n marginea de groapă;
Iar soții lui de arme, mormântul, triști îi sapă...

De la Smârdan

Nu te-am mai văzut, măicuță,
De o jumătat' de an...
Și îți scriu, că poate mâine
Oi rămâne prin Smârdan!

Pe la noi e greu... e iarnă,
Jale 'n sate și pustiu—
Ne-am deprins... Nu-ți pasă, mâine
De ești mort, ori de ești viu!

...Floarea! cum o duce, maică?
A mai dat ea pe la noi?
O! sărută-i pentru mine
Ochișorii amândoi!

Și-a ținut ea vorba noastră?
Pe la horă a jucat?—
Maică, 'n cort visai azi-noapte
Floarea că s'a măritat!...

...
Noi spre Dunăre ne batem,
De Muscali ne-am despărțit;
Împăratu lor și Domnu
Pe de-a rând ne-au mulțămît.

Ne mai stă Smârdanu 'n cale
Ca s'ajungem și 'n Vidin;
De-aș vedea și-acî cum Turcii
Cu Izett al lor se 'nchin!

De-om răzbi 'n Vidin, păi,... maică,
Două slove iar îți scriu...
De n'oi scri—tu prin gazete
Ți-ai găsi viteazu fii!

De-am cuprinde și Smârdanu!—
Dar sînt, maică, la drapel:
Șasă inși îi facem garda,
Puși de Domnu Colonel...

Și 'n drapel tot trage Turcu...
O, trăsni-l-ar Dumnezeu!
Moartea bate-aci din aripi...
Oii găsi-o 'n șanț și eu!

...Tu să nu-ți jelești băiatu!—
Maică, de mă prăpădesc:
Am fost vrednic să m'aleagă,
Steagu Țării să-l păzesc!

Tu atât să-mi porți de grije:
Grija sufletului meu...
Să-mi cetească Taica Popa
Ca să hodinesc și eu!

Floarei, maică, să-i lași daru:
Salba mea de gălbiori...
Și de-o fi și măritată
S'o săruți pe obrăjiori!

Batalionul lui Valter

Pe văi Batalionul
Din taberi e pornit,
Și'n fruntea lui e Valter
Pe roibul său iubit.

Ajuns în fața Plevnei,
De luptă s'a format
În mijloc cu drapelul
În vânt desfășurat.

În zbor Batalionul
S'azvârle în asalt,—
Sublim acum e Valter,
Pe roib cum trece'n salt....

Dar vai! Batalionul
Se clatină în loc...
Că Grivița revarsă
Cumplit torent de foc!

Drapelu-acum se pleacă
Spre frunți ușor, ușor :
E cinstea 'n foc ce 'mparte
Eroilor ce mor !

În preajmă-i se grupează
Vitejii 'naintând,
Dar zidul lor slăbește,
Și cad... pe rând, pe rând !

Pe câmpul de bătaie,
În pulbere culcat
Cu soții săi stă Valter,
În frunte fulgerat...

Și goarnele pe vale
Cu glas tânguitor
Cer fraților din urmă
O mână de-ajutor !

E praf Batalionul,
Amarnic încercat...
În valea e scăldată
În sânge de soldat.

Și din drapelul falnic
Doar vulturul-a rămas...
Iar din voinici nici unul
Napoi n'a dat un pas !

Trâmbițașul

Mă duc... mă duc acum din oaste
Biet trâmbițaș îmbătrânit,
Spre satul meu pierdut pe coaste
Și părăsit...

Voi știți că pentru totdeauna
Se duce-acum, copiii mei,
Sergentul vostru vechi Păună? —
O, pui de zmei!

De acum... n'oi mai suna sub stele
La „stingere“... să-mi adormiți! —
Ori steagu 'n glasurile mele
Să-l mai primiți!

La drum n'om mai porni 'mpreună
Să văd vre-o mamă lăcrămând!...
Cu jale și cu voie bună
Spre voi cătând!

Prin sate, 'n linie, fetițe
 Ieșind cu-obrajii 'mbujorați,
 Sfiioase 'n poartă... Cu cofițe
 Că trec soldați!

Ca și de-un cântec vechi, de mine
 Să v'amintiți... V'am fost Sergent,
 Și mi-ați fost dragi... și-am dus-o bine
 Prin Regiment.

...O, dați-mi trâmbița! Odată
 Mai sun un cântec vitejesc!
 Veniți.... Așa.... Vă faceți roată,
 Că 'ntineresc!

Destul acum... lăsați să plece
 Spre vatră vechiul trâmbițaș,
 L'ați petrecut cum se petrece
 Un brav ostaș.

Lăsați-mă... că plâng... v'ajungă...
 Se înserează —

Bun rămas!

Mă duc, nepoți,—mi-e calea lungă, —
 Să mor acas!

Rezerviștii

S'a dat de Regimente porunca de chemare,
Ș'in cete rezerviștii tot curg din fund de zare...
Vin iarăși sub drapele! Și pieptul lor palpită
Cum, dornici, cat în urmă, spre vatra părăsită...
Dar când gândesc s'asculte din nou sunând trompeta,
De coapsa stângă, iarăși, să prindă baioneta;
Ne înțelesul farmec al vieței militare
Incepe să 'ncolțiască în piept la fie-care.

Ce dulce se desprinde din urmă, o clipită
O pagină-a vieței, cu alții 'mpărtășită!

Tresar... gândind, sub corturi, când luna streajă ține,
Pe ranițe cu capul, să doarmă 'n nopți senine,
Când raze cad în tremur din stelele aprinse,
Pe arme 'n piramide, pe corturile 'ntinse.

Incet, coboară toamna, pustiu pe ogoare;
S'adun' în pâlcuți berze, se 'nalt' apoi spre soare
Pfutind în line cercuri... spre alte lumi iau zborul
Cătând în urmă, jalnic, cum cată călătorul...

Doinind, s'adun flăcăii, se duc spre Regimente,
In suflet, pentru Țară cu calde sentimente.

Spahiul

E Paşa 'n Plevna 'mpresurat, —
Şi 'n noapte-acum târziu,
Din garda Paşei, furişat
Porneşte un Spahiu.

El cată grabnic ajutor
Că Paşa-i obosit....
Vitejii lui, de foame mor—
Şi plumbii s'au sfârşit!

Vai! Soliman prin Răsărit
Cu-ai lui e 'ntârziat —
Şi 'n a cetăţii porţi, cumplit,
Cu foc ghiaurii bat....

Se duce roibul scăpărând
Copita lui de zmeu,...
Cu pieptul vântul desplicând,
Cu coama lui de leu!

Dar spre Spahiu o umbră 'n șanț
Tiptil s'a strecurat
Și pușca unui Dorobanț
În noapte-a fulgerat.

Plecat în șea cum trece drept,
Pe șoimul său arab,
Răcit își simte plumbu 'n piept
Spahiul trist și slab...

Și frâu și scară și-a pierdut,
Din dreapta greu hanger...
Acum stă 'n pulbere-așternut,
Cu brațele spre cer :

— „Alah! în ciasul morți-acum
Trec stelele 'n apus...
Tot bat același veșnic drum
Cu voia Ta de sus!

E voia Ta, Alah, să mor...
Dar Pașa, Pașa-i prins!
O, vino Tu în ajutor:
Ghiaurii ne-au cuprins!“

Camarazi

Tu'l știi, c'am fost cu toți pe-un loc,
Că pentru noi săria și 'n foc
Și ce băiat voios erea...
Și maică-sa de-abia 'l vedea —
Ce nenoroc!

Pe semne ,vere, i-a fost dat
Să moară, bietu, 'nstrăinat...
La cap să'i stea vre un creștin,
Și-apoi — ce vrei — ca pe-un străin
Inmormântat.

Mă doare sufletul de el:
Trei ani aproape, sub drapel
Să 'i faci, și-apoi să mori în pat
Ca un moșneag.... Tu, ce-ai visat
Moartea 'n rezel!

Și 'l știi, ce cruce de voinic! —
Dar, vezi, că toate sânt nimic:
Pe lume și-un cârmuitor
E ca și tine călător
Și-atât de mic...

Păn'or afla și-acas'ai lui
Aș vrea și... n'aș vrea să le spui!
Am să le scriu că i-a furat
O fată mintea... Și-a plecat
Așa, hai hui!

La Vrăjitoare

— „**A**scultă, vrăjitoareo :

In giulgiu 'nvestmântat
Văzutu-mi-am azi-noapte băiatu 'nstrăinat...
Duios din prispă—„Mamă!“ el m'a strigat plângând,
Cu mâinile-amândouă pe pieptul sângerând.
Cu pleoapele plecate, cu zâmbetul lui trist,
Ședea cum în piroane pe cruce șade Christ!
Pe frunte-un coif de aur, pe coif un șoim în zbor
Și steaguri, steaguri, arme, grămadă la picior.

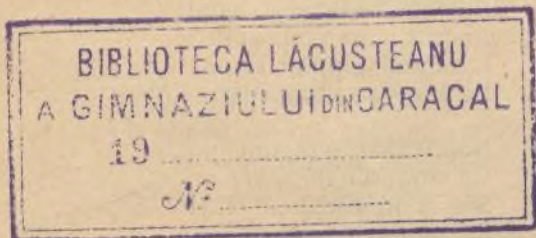
Eu i-am pierdut de știre și m'am topit de fobă,
De când prin țări străine e dus după noroc.

Va fi pierit prin lume, se vede..... știu și eu ?
Ori e vr'un semn de bine că mare-i Dumnezeu !

De el te rog, bătrâno, cu bobli-acum să-mi dai...
De-i cați în cărți norocul, să-l pui de ghindă crai.
Tu poți citi ursita-i și taina să-mi dezlegi,
Tu ce citești și'n stele..... și apele încheși !“

— „Dearte-ți stă băiatul... la umbră-l văd culcat,
Adânc, adânc i-e somnul și umed al său pat!
El poartă fier la coapsă și fier urzit pe piept,
Cu dreapta-și ține flinta la umărul cel drept!
Și'n vis, cu o crăiasă s'arată gând la gând...
Și-aduce ea cu noaptea... Mai ști ce-o fi însemnând?
Vrăjmaș i se ridică, de roșu văd un crai, —
Văd iar, pe drum de seară c'o veste 'n casă ai.”

Curând o veste 'n casă:—„Viteazul tău băiat,
Pe țarm străin, cu cinste, e mort pentru 'mpărat!”

La arme!

La arme frați! Voi n'auziți,
Plânsori ne vin din zare?
E glasul fraților ce mor...
Și cer ajutorare!

Priviți! La Plevna s'a sculat
Din groapă Dorobanțul...
Ascultă cum ai noștrii frați
Iși scătură greu lanțul!

Și de prin mănăstiri, din vreme,
Se 'naltă voevozii...
Arcașii 'n zale roate stau
Și 'n cap pe roibi aprozii!

Române! Ciasul a bătut,
Alarma'n trâmbiți sune...
E rândul tunului acum
Să tune să detune!

Nainte! Steagul innălțați,
Cu vulturul în soare,
S'o ia în zbor, cu crucea 'n plisc,
Deasupra pe ogoare!

La arme frați! Voi n'auziți,
Plânsori ne vin din zare?
E glasul fraților ce mor...
Și cer ajutorare!

Haiducul

Cu-alai, Domneștii poterași
Coboară-acum de pe colnic,
Pe Olt în jos ei poartă 'n vânt
In suliți, capul de voinic!

— „Să-l ierte Dumnezeu!“ Șoptesc
Bătrâni pletoși, muieri în drum,
„Vai, cine flinta-i de voinic
Purta-va 'n codrii noștri-acum!

Iar munții n'or mai răsuna
De cântul lui cel haiducesc —
Și n'or mai tremură de-acum
Străinii ce ne-obijduiesc!“

De mult cu ceata lui pe plai
Pornise el răzvrătitor,
Să mântuie Ținutul tot
De veneticu-asupritor...

Umblă o veste-așa de el
Că se legase pe-un mormânt:
O mândră soră răzbuna...
De-un grec băgată în pământ!

De-atunci plecase 'n haiducit,—
Iar șargul lui erea Domnesc,
De neam de la Stambul venit
Lui Vodă dar împărătesc.

Cu cel sărac erea creștin...
Și multe fete a 'nzestrat
Așa când noaptea poposea
In cine știe care sat.

Și-l ocrotiau plăieșii toți,
Și toți știau că 'n București
Innalte furci îl așteptau
De mult la Curțile Domnești.

Și 'n plaiul muntenesc întreg
Sta mare preț pe capul lui,
Că el călca boierii toți,
Sta curmeziș și Domnului.

Și-acum... De mândra lui vândut!
Trecea stăpânul codrului,
Cu capu 'n sulite înfipt
Și pe-un oblânc sta trupul lui!

Iar șargu 'n lanțuri ferecat
Plângea amar, plângea cu foc
Și nechiezând sălta în sus
Și frământa pământu 'n loc!

Umil ieșea norodu 'n drum
Cu jale și amar cătând
La capul, dus de arnăuți,
Cu negre plete fluturând...

Târziu, din gloată s'a desprins
O babă cu amar plângând...
Și mult ea mâinile și-a frânt
Grăind spre capul sângerând:

— „O, maică, feciorașul meu!
Să mi te văd cu-așa soroc
Eu te-am crescut! Și te-am ferit
Să dai cu ochii, maică, 'n foc!

In sânul meu când te purtam,
Ori când la piept te-am alăptat,
Așa gândeam să mi te văd
O, maică, 'n sulite purtat!

De vânt, de soare te-am ferit,
Pe scrise, maică, ți-am făcut!
Și-acum... In loc de cununii,
Țărâna, maică, să-ți sărut!

Ce cuc, așa te-a sorocit...
O, fir'ar blestemat de cuc!
Să-ți fie tată—codrul vechi,
Mireasă—flinta de haiduc!

Să n'ai tu cer, să n'ai pământ,
Să-ți fie stânca rece, pat...
Și-acum de tinerețea ta
O, spune-mi, maică, nu-i păcat!"

— „Taci, babo, nu te-olicăi —
I-a zis atunci un căpitan —
Mireasa lui... la București
Gătită stă de-acum un an!

Se 'naltă dreaptă ea în vânt
Ți-așteaptă mândrul fecioraș —
Vlădica i-o cânta la cap,
Și chiar Măria-Sa i-e naș!...

...Ci, babo, nu te 'ngrijora:
In ștreang l'om prinde de mijloc...
Și capul sus i-om pune, sus...
Să-și bată și de Vodă joc!“

Pe Frontieră

Din zarea sură, nemărginită,
Intreaga fire e răzvrătită ;
Din Miază-Noapte, năvalnic, rece,
Prin sălcii vântul cu vuet trece.

Pe țarm bordeiul de straje șade...
Cu zgomot malul în valuri cade ;
Răzleți trec corbii... Și 'n vânt se zbate
Un steag stăpân pe singurătate.

Un car pe coastă se duce-agale,
Vibrează 'n aier un glas a jale :
E plânsu 'n care cornistul poartă
Pe-un soț de arme răpus de soartă !

Bătrânul preot cu cartea 'n mână
Stă 'n car.... și 'n barbă o rugă 'ngână ;
La piept tot strânge o veche rassă, —
Și-a morții taină, ce rece-l lasă !

Cu crucea 'n brațe un soț 'nainte,
Căpraru 'n urmă e drept părinte...
Și 'ntreg convoiul de 'nmormântare
Pășește jalnic pe grea cărare.

La post, un câine în lanț veghiază,...
Pustiu încolo ce'nfiorează. —
Domol un dangăt vestește satul
Că dus la groapă e 'nstrăinatul!

...Și, duiosia inima-ți frânge:
Voinicul, nimeni, nimeni nu-l plânge...
Ci, doar al goarnei glas de aramă
Răsună jalnic... ca plâns de mamă!

Banul Craiovei

Ca o sfântă pomenire
Lângă apele de Jii,
Invechita mănăstire
Stă plecată 'n temelii...

Iar sub iarba mătăsoasă
Doarme-un Ban de-ai lui Mihai,
Ca o straje credincioasă
Voevodului pe plai.

Flinta lui e 'n mâna dreaptă,
Spada-i prinsă de mijloc...
Și din groapă par'că-așteaptă
Semnul ca să sară 'n foc!

Iată-un corp de mândră oaste,
Trec spre Jii ostași șuvoi, —
Și-acum bat cetatea 'n coaste
La semnalul de război.

Clocotește valea toată
De ai Oltului flăcăi,
Vodă-i cap... Și 'n preajmă-I roată,
Aprigi stau curtenii Săi.

Nu e sabie în Țară
 Ci cu lupte se deprind...
 Vuet lung e pân' pe seară. —
 Și-acum stelele se-aprind.

Deșteptat din somn de stâncă,
 Sare Banul spăimântat :
 — „Cine rumpe pacea-adâncă ?
 E de tun ăst glas turbat !

Roibul ei din somn trezește...
 Armele și le-a gătit,
 Bate pieptu-i voinicește
 Sub pieptarul ruginit.

Și se 'nalță ca un munte
 Din mormânt semețul Ban :
 — „Care Crai vrea să ne 'nfrunte,
 Care Pașe, care Han ?...“

El din trâmbiță cum sună
 Sunete de-alarmă vii
 Zbor, și 'n fund de zări răsună
 Și pe apele de Jii...

Iată pe-un fugar răsare
Ca un vifor un ostaş :
— „Cine-i, Bane, la hotare
Somnul tu de-mi tulburaşi ?“

Stânga 'n aier i-e 'narmată,
Dreapta pe-argintatul frâu :
Oţelit Mihai s'arată
Şi se-opreşte lângă râu :

— „Ce-ai sunat de bătălie
Din mormânt, viteze Ban ?
Sunt nepoţii pe moşie...
Nu-i cu oastea lui Sinan !“

IDEAL

În spre limanul mânturii: universala înfrățire,
Să 'ndrume 'ncere cărmurilor îmbătrânita omenire.
Treptat se străduiesc să 'mpartă frăția, pacea 'ntre popoare,
Și 'n taină făuresc și arme, mai tari și mai ucigătoare !...

Căci plâng străbunii prin morminte pământurile 'nstrăinate...—
Și 'n plânsul lor, din slava vremii o rază spre urmași străbate!

Și azi ca eri: același cântec... statornic, ce va fi să fie
Cât va pluti sub stele luna—cât fi-va 'n inimi vrăjmășie...

Străine 'n Țara lor stau neamuri purtând cătușele robiei,
Călcând pe sacre oseminte—prinos odată datoriei!
Răsare iarbă pe morminte... și'n fie-care fir și floare
E premenirea de viață, sub razele renăscătoare !

„Iubire“ ! „Pace sfântă“ !...

Pururi vremelnice veți fi — cuvinte...

V'ați dus cu Christ în lumea unde 'mpărat e Cel A-tot-Putinte.

Tintind tărâmul nemuririi, trec capetele 'ncoronate;
În urmă-le pășesc, șireaguri, supuși cu capete plecate....

Și'n depărtări: ruini de temple—rămas-au—zei sub pedestale,
Pustii mărețele castele, 'negrite 'n lunga vremii cale...
Pe țărâmul vr'unei mări, doar vântul vuid prin turnuri le trezește,
Ori valul mării, când năvalnic spre ziduri se rostogolește.

Iși torc popoarele viața. În lupta ei, prin legea firei:
Pieire, nestatornicie prin vechiul vad al omeniei.
S'așterne 'n urmă întunerice...

Visând măreța 'nfiripare,
Se duc cu toți spre idealul—spre 'ndepărtata lumii zare;
Acolo-i dragoste frățească și e deplină armonie,
Și ca'n mormânt pe veci e pacea... dar până-acolo-i veșnicie!

Mama Dorobanțului

Când de la plug tu m'ai chemat,
Străbunul port în dar mi-ai dat...
O armă 'n mâini, văpaie 'n piept—
Și mi-ai spus, Maică, să aștept!

Dar, ca zăvozii la hotar,
În preajma sfântului altar
Văd tot străini cu ochi pizmaș,
Cu suflet negru și vrăjmaș!

Spre ei tu stai cu chipul blând,
Curată 'n inimă și 'n gând;
Și eu—Pe umărul cel drept
Cu arma, Maică, tot aștept!...

Un semn!—Și val vârtej pornesc,
Nici morți prin foc nu se opresc
Feciorii tăi, ca și 'n trecut,
Din pieptul lor să-ți facă scut!

...Atunci, cernită tânguind
Ostașii tăi viteji pierind,
Vei cununa din șanț în șanț,
Cu lauri, frunți de Dorobanț!

498
499

Din tinerețe...

Când mă las purtat de gând,
Peste anii duși în rând,
Blând răsare din trecut
Timpu 'n oaste petrecut:
*Când cu cornul mă culcam
Și cu cornul mă sculam!*

Și mă văd din nou sub steag
Cum în urmă cat cu drag...
Din a vieții cale grea
Văd iar tinerețea mea,
Ce-a trecut... cum trec pe sus
Stelele către apus!

Și mă văd din nou pe murg
Tâind zarea în amurg...
Cum la semnul de război
Murgul tresăria cu noi...
Și-asculta cel glas de fier
Dus de corn până la cer!

O, de când m'am liberat,
Ce nevoi nu m'au cercat...
Și prin ele de-am răzbit
Tâmpla, însă, mi-a albit!—
Și ca ieri... Așa 'mi părea:
Lumea toată că-i a mea!

Câte-ori nu m'am gândit,
Și 'n trecut de-am spicuit,
Mai dragi zile n'am aflat
Ca acelea de soldat:
Când cu cornul mă culcam
Și cu cornul mă sculam!

Freemătul Carpaților

Ascult, copii, duiioase șoapte
Ce-mi vin pe umbrele de noapte,
Purtate 'n zbor pe sus de vânturi,
Din străinatele pământuri !

Acolo-s frați de-al vostru sânge
Și lanțuri sunt, ce brațul strânge...
Răsună doina, și de jale
Stă Tisa, Mureșul din cale !

.

Când geme 'n scorbure furtuna,
Și 'n nori ca stinsă trece luna...
Ascult, ascult cu groază cântul,
Ori plânsul ce-mi aduce vântul.

Și cat cum vântu 'n noapte-adâncă
Își sfarmă aripa de stâncă,
Cum clatină stejaru... 'l frânge,
Și codrul cum amarnic plânge !

.

Când sub eternele lumine,
Feciorii stau în nopți senine,
Aprind pe culmi pleșuve focul
Și-și spun din fluier nenorocul...

Pe ape-atunci din depărtare
Imi vine-un vîers...

—Albastră zare,
Intreb și noru 'ntreb și vîntul
De ce tot jalnic ți-este cântul!

Feciorii tăi să-i faci tu roată,
Să mi le spui durerea toată,
Și jalea mea nețarmurită
Din astă inimă 'mpietrită.

Le spune, că 'mi-aduc aminte
De-acei ce 'n Dumnezeu și 'n flinte,
Nădăjduind... se răzvrătiră,—
Ce 'nvinși, pe roată se sfârșiră!

De-acei ce 'n numele Dreptăței
In Blaj, pe Câmpul Libertăței
Altarul neamului durară,—
...Și codrii mei se clătinară!

.

Feciorii ți plâng... că 'i strînge lanțul!
Dar iată!

Falnic Dorobanțul
Se scoal' acum... și-ascultă 'n noapte:
Pe Olt îi vin duioase șoapte!

Sevastopol

Tărm pustiu bătut de valuri... Vânt, cumplit ce 'n aripi bate...
Și, ca streaja mării 'n noapte stă puternica cetate.

Peste culmi de ape, nava ropotind drum își durează
Și trudită, șovăelnic către țarm innaintează.

Trece-o pasăre pribeagă pe de-asupra de catarguri
Și țipând, s'avântă 'n neguri spre a Mărei Negre larguri.

Tot răsar ca siluete, turnuri, ziduri în ruine,
Câte-un arbore ce 'n noapte pletele 'n pământ își ține...

Pe pietriș, greoi și ritmic sentinela 'și poartă pasul ;
— „Cine e” ?...

Puterea nopței, o despică 'n tremur glasul.

Intr'un turn, în nesfârșitul vremii, patru ciasuri bate...
Searbădă, acum din nouri luna iese jumătate,
Se tot stinge cum coboară, pierce cea din urmă'i rază...
Pe când tainic zorii zilei Răsăritu 'nsângerează.

Ca trezit din alte vremuri, Sevastopolul, de odată,
Falnica 'i înfățișare de războinic își arată :

Iată câmpul de bătaie, unde 'n dorul sfânt de Țară,
Cinci oștiri luptând, mormântul, vitejește, își aflară !

Rânduți pe neamuri, neamuri, pe-acest țărnm mânați de soartă,
Dorm soldați 'n cimitire, lângă a cetăței poartă...

Ca evlavie te-apropii de grilajul ce 'ngrădește
Iarba, florile—vlața ce sub cruci tot încolțește...
Și, pe cele cinci capele, stau—amară ironie!—
Ca un punct de întrebare, semnele de veșnicie.

Ca un uriaș, se 'nalță pe un bastion spre stele,
Monumentul ce 'ntrupează lumii vremurile-acele...

Și aci, pe Regimente scriși—martirii datoriei—
Stau ca 'n rândul lor soldații, ca pe câmpul bătăliei :
Cei mai tineri laolaltă, și în frunte cel mai mare —
Par-cu toți c'aștept porunca sfântă de înaintare...

Iar sub candela ce palid razele își risipește,
Prooroc stă versu 'n piatră, veacurilor ce vorbește :

„Reuniți aci prin moarte, cei ce-ați fost prin datorie —
„Ast-fel dată e pe lume soarta ta, soldat, să fie!“

Zece Mai

Zece Mai! Făclia lunei
Azi mai falnic s'a 'nălțat
Și de sus cu drag privește
La serbarea din Regat!

Pe un pedestal cu șoimu-i
Și 'ntrupat de veci în fier,
Stă Mihai cu barda 'n stânga
Și cu fruntea către cer...

Dedesuptu-i, Carol Vodă,
Ținând dreapta la chipiu,
Tot ca 'n fier turnat, călare
Stă semeț, cu ochiul viu.

Cade-o pulbere de raze
Și pe Carol, pe Mihai,
Pe ostași ce curg ca valuri
Și pe tunuri și pe cai.

Trece oastea României!
Voevozii nu clilesc...
Și din rând cum trec 'nainte,
Drag mi-e, Doamne, să-l privesc!

Monumentul

La Calafat în cimitir
Printre mormintele în șir
E un mormânt uitat.

E ștearsă crucea, s'a 'negrit,
De-al vremei val a putrezit,
Și 'n lături s'a plecat...

Sub cruce doarme un voinic:
Un foc din tunul inamic
Pe loc l'a retezat!

Și locul unde l'a izbit
Obuzu 'n zborul lui cumplit,
De veci e însemnat.

{ Sublima Mamă de Război,
Ce înger fu pentru eroi,
De grije i-a purtat. }

Măreț se 'nalță-un monument
Vorbind de cel viteaz sergent
Pierit în Calafat.

Ca sentinele 'n preajma sa,
Salcâmiu drepti par a veghia
Un post incredințat.

În freamăt ei se pleacă 'n vânt
Și 'ngân ușor, duios, un cânt
În veșnic legănat.

Și-alături Dunărea mereu
Murmură tainic viersul său
Pe valuri alintat.

Din război

— Poveste —

Când cel dintâi obuz în zbor,
Nebun trecu prin rânduri,
Simții, de gheață un fior...
Căzui pe negre gânduri.

Și zborul lui, lugubru-i glas,
Mi-a zguduit făptura;
Iar locului cum am rămas:
Imi amuțise gura...

Și-ntr'o clipită am simțit
Că mi se'nșiră 'n minte,
Din urmă tot ce-am fost trăit..
Și toate ce 'mi sunt sfinte!

Dar „sânge“ când văzui curgând,
Cuprins de-un dor sălbatic,
Setos... ca fiara mai curând,
Să-l vărs cătam fanatic...

Și par'că n'aș fi fost tot eu! —
Zărind drapelu 'n vale
Aș fi lovit și'n Dumnezeu
De 'mi-ar fi stat în cale...

Iar când ne zise-un colonel :
— „Copii, azi vă e rândul!“
Ne-am dus... privind în spre drapel,
Spre Patrie cu gândul !

Și'n sânge știu că am scăldat
Păgânul păn'să dete ;
Cu sânge-atunci m'am adăpat —
Mi-erea așa de sete !

Șoimul

Peste fruntea cea trufașe a Carpatelui bătrân,
Jalnic croncănind, se 'nalță șoimul neamului Român.
Șoim măreț, ce stă prin veacuri sentinelă la hotar,
Spre Ardeal ce-și poartă veșnic ochiul lui cu mult amar.

El spre cer se 'nalță 'n cercuri... tot mai sus, mai sus pribeag,
Și de glasul său puternic sună codrii în șireag...
Deodată ca un fulger se repede 'n al său zbor
Și popas își face-o clipă sus pe „Vârful cel cu dor.”

Nemișcat ca o statuie și cu'n aler vitejesc,
Dornic el acum privește plaiul nostru strămoșesc;
De departe-i vine-o doină... Stă și-ascultă 'ndurerat:
Nu e doină, ci e plânset din pământu 'nstrăinat!

Șoim iubit al Țarei mele, tu ce 'n bronz pe steag ne stai,
Vin' s'aducem la 'mplinire visul Banului Mihai...
Vino, scuturând din aripi... și în foc ne du curând:
Tu în plisc cu crucea Țarei, noi cu armele luptând!

Fără de Țară!

Fără de Țară !..

Blestemat

Ca ieri, și azi și mâine :
Străin să fii, ne'mbrățișat,
Pribeag ca și un câine,—
Sărmane, mult ai de 'ndurat
Să-ți aibi și tu o pâine !

Nu e tablou mai mișcător,
Nici dramă mai amară,
De cât un neam rătăcitor,
Răzleț din țară 'n țară,
Cerând cu glas tânguitor,
Un adăpost de seară.

O luptă veșnică purtând
Cu 'ntreaga omenire,
Trăește, vremea înfruntând
Cu desnădăjduire...
Credința, graiul apărând
Prin veacuri de peire!

Copii făr' de noroc, porniți
 Ca stol de rândunele,
 Ce dor în suflete nutriți,
 Aiurea ca și ele,
 Drept Patrie când socotiți
 Cuprinsul tot sub stele !...

V'a fost trecutul tot astfel,
 V'a fost ori cât de falnic —
 Ce 'i pasă azi cuivâ de el,
 De voi—cortejul jalnic —
 Când neam cu neam, către un țel
 Luptând se duc năvalnic !

.

Te duci... În noapte cum grăbit
 Pe sus, întârziată
 O pasăre ce-a rătăcit...
 Și 'n steaua scăpătată,
 Vezi neamul tău nenorocit
 Ce-a fost, a fost odată...

Ai obosit!... Ai tăi sfârșiți
 Dorm duși, în drumul mare...
 Spre cer, cu ochii rătăciți,
 Tu cauți îndurare...
 Dar, vai ! de cei desmoșteniți
 Nici Cerul milă n'are !...

.

Când la vre-un neam salășluiești,
Sfârșind amara-ți cale ;
Feciori 'n oaste tu 'i pornești
Cuprins de-adâncă jale,
Când știi că nu poți să 'i umbrești
Sub steagul Țărei tale...

Spre un pământ înstrăinat,
Ei gândul își tot poartă!
Și plâng prin el când se abat...
Când duși de vânt, de soartă,
Fără de țintă trec... Și bat
La-a neamurilor poartă!

Că'n lume astfel e ursit,
Din tată 'n fiu șireagul :
De stele doar călăuzit
A'și tot purta toiagul
Pe care, trist și obosit,
Se reazimă pribeagul...

...Și, îngânând același cânt
Pribeagul trece 'n zare
Tot căutându-și un pământ,—
Și'n umbră, în uitare
Murind de dor, dă în mormânt,
De-a Țărei lui hotare!

De straje

Stă temnița sub lună
Ca 'n stepă un mormânt...
Repaos sfânt e 'n ceruri,
Repaos pe pământ.

Cernite porți și turnuri
Răsar ca uriași
Pe zidul ce îngroapă
Poporul de ocnași.

În fund, ca o statuie,
Pe dâmbu 'ntunecat
E un ostaș de straje
Ce stă îngrijorat...

El cată drept și-l cearcă
Așa un gând pustiu...
Că'n tot cuprinsul firei
El singur doar e viu!

Căpraru Frunză Gheorghe

Colonel N. Șendrea

Pe prispa casei a tot stat
Bătrâna 'n așteptare,
Cu gândul dus în spre băiat,
Cu ochii pe cărare...

E 'n oaste Gheorghe... și mereu
De Gheorghe-al ei i-e jale...
Că prin străini, e traiul greu —
Și 'ți stau și spini în cale!

I-a scris odată că-i sub steag
La două-zăci și șasă...
C'o duce bine și i-e drag
Ca și la el acasă.

Acum de Paști, că e 'nvoit,
I-a scris o cărțuție...
Și-a fost cu ea, de i-a cetit,
La Dascălu Ilie...

Și-aduce aminte de băiat
La oaste când plecase...
Și de la mândrele din sat
Cum bun rămas își luase...

— „S'o fi schimbat el de atunci ?
Cum, Doamne, nu s'arată
Să-l văd... să-l mai aud prin lunci
Doinind încăodată!

Să văd flăcăii cărd cu el...
Și pe la șezătoare
Vrăjind pe toți c'un cântecel,
Cu câte 'n lună, 'n soare!"

Dar cum bătută sta de gând
Și 'n dorul ei de mamă
Trecutul rechiemându-și blând,
Ea vede... nu-și dă seamă:

În grup soldați după colnic
Încep ca să coboare...
Cântând ei cântec de voinic,
Pe drumul ars de soare;

Iar printre ei zărește-acum
Odorul scump—băiatul!
Și-aleargă ca să-i iese 'n drum,
Le iese 'n drum tot satul.

Cu flori cum sunt împodobiiți,
Chipiul cum le vine...
Și-așa cum sunt de prăfuiți
Li prinde-așa de bine!

Îmbrățișează ei cu drag
Ființele iubite:
Pe-un tată răz'mat în toiag,
Cu pletele albite,

Pe o logodnică-un bujor,
Copil ce pieptu-i bate,
Din față-i vezi cum în izvor
Abundă sănătate,

Pe mamă! ce o vezi plângând
Și-și mângăe băiatu...
Și n'o mai contenește când
Incepe cu 'ntrebatu :

— „Ești, Gheorghe, maică, sănătos?
Cu traiu-o duci tu bine?
O, sufletul meu! — Ce frumos
Vin țoalele pe tine!...”

— „Mă faci să râd tu, mamă, zău...
Tu nu vezi că sânt bine?
O grije-o poartă Dumnezeu:
Să vadă de ori-cine.

Eu bine-am dus-o, cum s'o duc?
N'ai teamă, nici nu-mi pasă...
Oi fi crezând că mă usuc
De dorul de acasă?

Să vezi :

Noi sântem mulți pe-un loc —
Și mulți de bună voe —
Și unu pentru altu 'n foc
Sărim la o nevoie!

Sânt printre noi și copilași
 Să-i porți prin rând de mână...
 Să-i vezi cât sânt de drăgălași
 Și cum se îndemână...

De-o șchioapă e un toboșar...
 Cu muzica 'nainte
 El merge 'n cap făr'de habar
 Și-așa e de cuminte!

Și prin manevre când ne-am dus
 A mers prin praf și soare
 Pe jos... ținând el fruntea sus,
 Și toba 'n subțioare!...

Iar prin cazarmă când s'a dat
 Repaos, să vezi, mamă,
 Se joacă-așa nevinovat
 Cu toți ai lui de-o seamă.

Și—„Camarade!“ 'ți zice el
 Când vine de-ți vorbește...
 Vezi, astă vorbă toți la fel
 Iși zic—ea ne 'nfrățește!

...Eu și uitasem!

Tu nu vezi

La mine o schimbare?

Căprar sânt! Iată, de nu crezi...

Acuma sânt mai mare!...

—„Trăiți!“ îmi zice salutând
Soldatul de-mi vorbește,
Și lumânare stă ca 'n rînd
Și, mamă, nu clipește...

Tot vrednic de-oi cătă să fiu
Vezi, Țara grije are
Și poate și Sergent deviu...
Mă fac atunci mai mare!

Atunci, de aur—să mă crezi—
Galonu mi-e la mână!—
Și zmei răcruții mei să-i vezi:
Mi-ajunge-o săptămână...

Prin câte sate n'am umblat
Și am văzut de toate...
Frumos e, mamă, ca soldat
Cum ăltfel nu se poate!

Și câte n'oi fi învățat
La noi colò 'n cazarmă,
La tir cu mii de gloanțe-am dat,
Mă joc acum cu-o armă.

Să vezi pe Căpitanu meu
Așa cum mă iubește...
Cu toți—să-l ție Dumnezeu—
Se poartă părintește!

Se dă în vorbă-aşa cu noi
De steag, de neam, de Țară,
Ne povestește din război
Vre-o faptă militară.

...Ști, și 'n manevre c'am fost eu
Și m'am plimbat cu *trinu*...
Pe drum ce ne-a cântat mereu
Din fluier văru Dinu!

Noi ne-am bătut pe Jii în sus,—
Erea așa căldură,—
Ști, ca 'n răzbel ne-am dus, ne-am dus
Gonind prin arătură;

Cu focuri oarbe toți trăgeau :
Românii noi, pe vale,
Ălalți pe Turcii 'nchipuiau
Pe deal ne stau în cale.

Sunau gorniștii toți pe văi,—
S'auzi cum se îngână...
Curgea potopul de flăcăi
Cu armele la mână.

Și goarna cum suna cu foc,
Ca 'n câmpul de bătaie,
Simțiai ca un fior pe loc—
Și 'n piept ca o văpaie!

Si noi Românii i-am bătut,
Pe-aci să luăm și steagu...
Să-i fi văzut cum mai fugeau
Ți-era mai mare dragu!

Erea și Vodă-atunci cu noi,
Ști, Vodă-Carol, mamă,
Viteazul care în război
Pe lume n'avu seamă!

Să-L văd, avui și eu noroc!
Măria-Sa călare
Stătea ca pironit în loc
Pe-un roib în nemișcare...

Cu barba ninsă El eraa...
Cu mândră 'nfățișare,
Sta drept... Și, mamă, nu clipea
Privind la defilare!

Și am simțit atunci coleă
Că pieptul meu zvâcnește...
Privind la noi, puteai vedea
Cum inima Lui crește!

Un semn atunci să fi făcut!
De-o mie de ori, mamă,
Aș fi murit să fi avut
Vieți o mie 'n seamă!

...Ei vezi! Că zic așa să mor,
Și-ți pare rău—văd bine—
C'atâta mână de-ajutor
Mă ai și tu pe mine!

Eu, maică, știu că ți sânt drag,
Și ești și tu bătrână...
Dar ce vrei?—E măreț! sub steag
Să cazi cu arma 'n mână!

Și 'n foc, ce crezi că mai gândești
La cei rămași pe-acasă?
De-un dor mai sfânt te 'nsufletești:
De Țară-atunci îți pasă!

Că mame toți avem, cum vezi,
Dar numai una, mamă,
E Mama tuturor, să crezi:
Ea Patrie se chiamă!

Și pentru ea, un biet băiat
De mori în bătălie...
Mă crede, mamă, nu-i păcat,
Ci sfântă datorie!

Visul Veteranului

— Poem eroic ostășesc —

Timpu 'ntunecat și ploaia ce mereu, mereu se cerne,
O melancolie 'n suflet veteranului așterne...
Timpu-acesta 'i redeșteaptă o icoană sfântă, vie :
Tot astfel eră la Plevna, în a treia bătălie!

Cât de clar și cât de dulce de trecut 'și-aduce-aminte !
Măreția bătăliei pare că 'i stă innainte :
Vede zarea 'nsângerată .. Tot văzduhul clocotește,
Cum sub foc cumplit pe vale Regimentul șovăiește...
Și ca frunza scuturată—unul fără a se plânge—
Cum cu ochiul stins vitejii rânduri, rânduri cad în sânge

Stă cugetător, ținându'și brațele încrucișate,
Ca turnat în bronz s'arată chipu'i plin de demnitate.
Vis îi pare toate 'n urmă—anii ce pe nesimțite
Rând pe rând se spulberară în nespus de dulci clipite...

Azi, viteazul se 'ncovoiaie sub povara multor ierne—
Legea firei ca un giulgiu peste toate se așterne !

.....
Când sub steag în floarea vârstei, Țărei el jură credință,
Roibul lui și-l prinse frate de noroc și suferință,

Arma soră pân' la moarte... Și cu drag, gândind, cu-ardoare
Că menirea ostășească cea mai sfântă-i pe sub soare!

Un izvor în fund de codrii, ce nici vulturul nu 'l știe,
Oglindește 'n el tot cerul, cu întreaga'i feerie.
Lumi de stele 'și tremur raza blând în unda lui cea luce;
Dar el tainic se tot pierde... viersuind cum se tot duce!

De prin cărți ce dorm în vrafuri, adăpându-și a sa minte,
Din trecutu 'nscris pe pagini prăfuite, vechi și sfinte;
Către Țara sa, într'una încercată greu de soartă,
Ca 'n spre chipul maicei sale, cugetul pios își poartă!
Și cu fruntea 'n jos o vede, mută stând, îndurerată,
Cum sub chipul de fecioară, despletită, 'ncătușată,
Stă și 'și plânge doru 'n palme... dor de gloria străbună,
Și el simte cum în suflet tot aleanul ei răsună...
Vede răsărind eroii de prin vremi întunecate,
Pămădind ogoru 'n sânge pentru sfânta 'i libertate;
Vede neam cu neam vremelnic, încercând s'o cotopească
Și Românul frângând plugul, armele să-și făurească;
Cum, martir pe câmp de lupte, fruntea în lauri încunună,
Cerulul lăsând în mila'i moșioara lui străbună!

Visător de vremi mărețe, monotonă viața 'i pare...
Aștepta să-l miște, cūmva, de război o trâmbițare.
Să se 'ntunece văzduhul, și ca neagră prevestire,
Ceru 'nsângerat s'arate, sub a soarelui sfintire,
Și pe sus ca și balauri nourii să se rotească:
Arme să răsune 'n aier... tunuri crunt să bubuiască,
Și răsunetul de arme să se 'ntindă tot mai mare...
Val-vârtej, războiul facă tot în a sa 'ntâmpinare,
Să trezească, să mai miște firea din statornicie!...
De materie despart-o... Și 'n spre-a-tot-Puternicie
Să o 'nalțe, cum se 'naltă psalmodia din altare,
Să o facă să palpate de obșteasca palpitate,

Ce din a vieții mare, nesfârșită bătălie —
 Unde doar mormântul stinge omeneasca vrăjmășie, —
 În spre sfere mai curate... mai avântă ori-ce fire!

Sune clopotul alarma 'n fie-care mănăstire,
 Din hotare în hotare, numai glasuri de aramă.
 În dușmani, de spaimă, țipe pruncii 'n pântecul de mamă!
 Zărilor să ardă 'n flăcări și scânteile 'n cărare
 Să brăzdeze bolta lumii legând zare cu-altă zare...
 Și 'ntr'un haos toți să 'noate... și să lupte cu turbare,
 Să se zbuçiume ca lei pentru neam, neatârnavare!

Visul său sublim, începe să-și ia 'ncet, încet ființă;
 Din spre Miază-zi furtuna, negri nouri amenință...
 Trămbișările 'ncepură, și din sate răzlețite
 Grupuri, grupuri de la vetre, zi și noapte trec grăbite.

Și voinicii spre drapele cum doinind la drum porniră,
 Apele ca să 'l asculte locul încremeniră...
 Și pe lunci, și pe cămine, sate adormite 'n vale,
 Peste toate 'n urmă cade, trist, a despărțirii jale!

Doar Româncea mai rămase, alăptându-și pușorul...
 Dând din sânu'i, cu viața, pruncului—de Țară dorul!
 Și 'ngropat în brazdă plugul... în arșiță... în uitare;
 Iar sub plug pitit vr'un câine, stând cu ochii țintă 'n zare...

Isbucnește și războiul—o văpaie 'n faptul serii...

Cu-al lui farmec, poezie... și nespusele 'i mizerii!
 Oști rusești se perindară prin redutele păgâne,
 Și din toate, nici o urmă: praf și pulbere rămâne!
 S'așternură 'ntregi coloane pe cel câmp de bătălie,
 Călcând una peste alta, sub a focului urgie.
 Cel colos de Miază-noapte, rânduri, rânduri își trimise
 Toți voinicii ce cu focul ca să birue venise.
 Și-au luptat cumplit, sărmanii! In asalt, cu disperare
 Năvăleau cântând... și moartea o primeau cu resemnare!
 Într'o vreme: foc în față, apa Dunărei în spate—
 Și păgânu 'n ea să'i svârle, sta să sară din cetate...
 O, atunci de desnădejde, trist le fu desnodământul,
 Că 'și scurmuau cu baioneta și cu mâinile mormântul!...

Și în preajma lor, vai! nimeni... vânt și cer lipsit de soare,
 Corbi în pâlcc scoțând sinistru țipete sfâșietoare!
 Plânsu 'năbușit din șanțuri către stele doar, în șoapte
 Luneca pe slabe raze, dus de umbrele de noapte...
 Iată atunci că de-o-dată, ca un Mesia—minune!—
 Cum din zări în zboru'i vine volbura unei furtune—
 Iată un vlăstar al Romei, de atlet având statura,
 Pieptul său sub zale 'i bate... mândră 'i e căutătura...
 Și pe casca 'n fier, podoabă 'i șade pajurea Română,
 Ca și-un fulger să'l repeadă spada 'i stă de foc 'n mână.

Și salvarea, cu viteazul rușilor trimis de soartă,
 Cu ostașul pus de strajă Răsăritului în poartă.

Trece Dunărea Românul și prin valuri și pe plută —
 „Cauza creștinătăței ar fi fost alt-fel pierdută”¹⁴
 Trece tânăra oștire:

„Dorobanții brazi de munte,
 Ce un zid își fac din piepturi și știu moartea să înfrunte,

Ce-au menirea ca să lupte 'n luptă dreaptă voinicească,
 Ori izbînd cu patul armei—stîncile din loc urnească,
 Ori tîrîndu-se prin iarbă... purtînd arma 'n subsuoară,
 Și sîrînd în vijelie, să învingă, sau să moară!
 —„Vidule, cu pîrăișul ce tai Plevna drept în două,
 „De acești copii ai Țărei, numai tu poți spune nouă!”

„Vînători,—păuni de codrii, păunași ca din poveste—
 Ce vrăjmașului, ca glonțul, nu 'i dau timp să prindă veste...
 Ce înnot prin foc ca 'n valuri... și se duc să nu mai vie...
 Umplînd cîmpul de-arme, sânge, pene de la pălărie!”

„Trec Tunarii, cu obuze ce opresc în loc avîntul,
 Cînd cu glas sălbatie tunul, clatină din loc pămîntul...
 Armăsari perechi, în spume, nechezînd ca 'n libertate,
 Trec, tîrînd greoaie tunuri—și cu coamele rotate!”

„Călărași, pe cai ca șoimii ce în zbor alerg ca vîntul
 Și nerăbdători frămîntă cu copitele pămîntul...
 Și cu flamuri prinse 'n sulii Roșiorii 'n stoluri, stoluri,
 Trec ca spaima, ca fiorul, să croiască 'n rînduri goluri.”

Iar de sus făclia lumii pulbere de aur cerne
 Peste oastea Românească, drumului ce se așterne;

Tremur razele în valuri, în vii unde lucitoare,
 În reflex pe mii de săbii și armuri strălucitoare.

Sta 'ncuibat dușmanu 'n Plevna, întărit în șanțuri sute,

Ca un cerc de fier ce-o leagă cu puternice redute;
 Cele șanțuri pe trei linii vărsau focuri suprapuse
 Peste parapet, prin țeve fumegânde 'n șiruri puse.
 Pe crenele nesfârșite de pe creste pitulate
 Ies vâpăile, ca șerpii, pe guri crunte, blestemate!
 Detunând în salve, salve, par că-și dau lugubru duhul...
 Un îngheț sullând de moarte... clătinând întreg văzduhul...
 Și ca grindina, cum lanul cu mânie pustiește,
 Ast-fel gloanțele pământul îl fământă, 'l scormonește...

—„O, priviți!—măreț spectacol—Îmbrăcați în mușamale (*)
 Dorobanții își fac cruce... și se năpustesc pe vale!
 Tobe, trâmbițele toate sun „*nainte, înainte!*”...
 Și spre cer porunca sfântă zboară 'n falnice cuvinte!
 În urale nesfârșite ce din piepturi izbucnește,
 Ei prin viscolul de gloanțe zbor... nici unul șovăiește!
 Și din calea lor, tot focul nu e vrednic să 'i oprească,
 Până 'n șanț pătrund și luptă ca pe vremea stramoșească.
 Nici-o pavază pe piepturi! Numai sfântul dor de Țară
 Le insuflă bărbăția pe cel câmp de foc și pară.

Dar... din rând, cu arma 'n mână cad, și rândul se rărește...
 De sub meterez, dușmanul drept în frunte tot ochiește;

Fulgerați în față, 'n coaste, trași cu cângile 'n redută,
 Aprig luptă fii Țărei—unul cu păgâni o sută!

(*) Într'un vechi cântec ostășesc cu refrenul „Aman, bre Osman!”, cântec cu privire la căderea Plevnei, se găsesc următoarele versuri:

„Dorobanții vin pe vale
 Îmbrăcați în mușamale.”

Înțelegându-se prin aceasta, că Regimentele de linie purtau în acea zi acoperitoare de mușamale peste chipiuri.

Roind vezi de oaste câmpul și pedestră și călare,
 Armăsari cu stele 'n frunte cad, cerând par'că 'ndurare!
 Și 'n duel amarnic tunul cu vrăjmașul tun se bate,
 Schimbând trăznete într'una și din câmp și din cetate.
 Galopând vezi căpetenii 'n lunga liniei cărare,
 Soartele celor ce luptă, pe-a lor frunți brăzdate 'ți pare...
 Ce măreț! În foc bătrânul călăuză îți servește,
 Și c'un deget, înainte, înainte, 'ți poruncește!
 Drumul gloriei 'ți-arată... urma sa cunoaște bine,
 Iernile ce 'i stau pe umeri, ce-abia le mai susține,
 Anii ce 'i albiră tâmpla, l'au deprins să 'și deie samă—
 Și vezi inimă cum bate 'n pieptul lui ca de aramă!

Ca potopul, ori-ce armă cu turbare varsă focul,
 Curge sângele 'n pârae... și scaldat e'n sânge locul.

Ca de stânci, de piepturi, pieptul se izbește și se sfarmă...
 Scapără și zângănește arma ce izbește 'n armă.

Grele clipe! Veșnicie ți se pare ori-ce clipă...
 Toți spre steag se strâng, dar moartea sub steag bate din aripă...

În spre Grivița, ai noștrii vin acum a patra oară,
 Și zăbranicul de noapte cade 'ncet, îi impresoară.
 Dar cu-o furie nespusă în suprem asalt s'avântă,
 Și în pragul Plevnei, steagul sus pe Grivița împlântă!—
 Dincolo... Din zorii zilei unde Rusul lupta 'ncinse
 Patru-spre-zece coloane dorm de veci pe iarbă 'ntinse...
 Și spre stânga... Din cadavre adăpost făcând soldatul
 Luptă—și la rându 'i moare pentru Tară și împăratul!

Iar din toată zbuclumarea, numai oastea Românească
Izbutit-a, cheia Plevnei—Grivița—să cucerească.

Pe văzduh, cerescul spațiu, noaptea 'ntinsu-s'a stăpână...
Și pe Plevna, pe morminte, și pe tabăra Română.
Luna scaldă 'n raze slabe, palide, tremurătoare,
Corturi, arme 'n piramide, sentinelele 'n picioare...
Și deplină este pacea : sus și jos ! Și noaptea 'i sumbră,
Te cutremură o șoaptă... de prin șanțuri câte-o umbră...
Adormit-au toți ostașii. Câți nu dorm de ghiață somnul!—
Dincolo de stele numai, stă 'n eterna 'i veghe Domnul...
Și prin haos, ca 'n morminte : nepătruns, eternitate—
Taine 'n fața căror, gândul negru 'n suflete străbate !

Pe oștirea 'mpărătească și pe tânăra'i oștire
Iată-L ! Ca de fier cum pune Carol Domnul stăpânire...
Și cu brațul, chibzuință lupta crâncenă cum mână,
Plin de spaime Leul Plevnei stă spre flamura Română !

Spre viteji cum cată Pașa, plâns amar 'l podidește...
Ca să-și plece steagul crucei, azi Alah așa voiește !

Stă 'n pământ cu vârful spadei, și cu fruntea'i obo-ită,
Inima 'i de grea durere strânsă e și împietrită !

Și deschis e 'ncolo drumul... Și Balcanul și Bosforul
Se cutremură... Și plânge de Islami—viteză poporul !

...S'a sfârșit !

Vezi păgânimea îndărătnică, haină,
'Naltă steaguri albe—semnul, steagul verde că 'nchină...
Vitejești.

De la 'nvins și cel ce 'nvinge trâmbițele se îngână
 Ca 'n pioasă rugămintă ! O Dumnezeiască mână
 Se așterne peste toate... Vag se 'ntinde 'n depărtare
 Tânguitul cel de trâmbiți — ca prohod de 'nmormântare...
 Ce măreț ! Pe parapete fâlfăie stindardul Țărei,
 Și sub parapet se stinge, ca și para lumânării,
 Fii, pe buze 'ncremenindu-și blândul zâmbet de vecie...
 Fii, ce 'n lume făptuit-au cea mai sacră datorie !

— „O, privește-ți Tricolorul, Patrie, privește... iată :
 „Chiar pe cer în curcubeie, steagu-ți lumii se arată !—“
 Liniștea, eterna pace, ca un văl, pe nesimțite
 Cade trist și adumbrește brațe, trupuri obosite,
 Cade pe viteji, ce nobil *pentru țară* preschimbară
 În morminte-aceste șanțuri, unde steagul apărării.—
 Iată și brancardierii strâng martirii datoriei,
 Ce mor trimițând o dulce salutare României !

Lungile morminte apoi se înseamnă, creștinește :
 Cu o cruce unde șanțul se începe și... sfârșește !

Zăngănitul cel de arme, ca și-al fulgerului tunet,
 Dus de nouri și de vânturi și pe ape în lung răsunset,
 Nu 'ncăpu 'n cereasca boltă și cutremură pământul,
 Turburând din somnu'i stânca, din adâncul său mormântul...
 Codrii 'n freamăt lung mișcară, își aduseră aminte
 De-alte vremuri ce răstriștea le-au fost șters din a lor minte.
 Liberat din lanțuri grele, de sub paltini își ia zborul
 Vulturul, ce până-atuncia își plânsese tainic dorul...
 Vultur falnic, ce se 'nalță peste codrii și ogoare,
 Aripele scuturându-și sus prin pulberea de soare.

Vechi războinici din morminte, ca prin farmec se treziră,
 Și din noaptea veșniciei, de prin secolii răsăriră...
 Glas din fier din corn se 'ntinse de pe câmpul de bătaie
 În spre Dunăre, pe râuri, și din râuri pe pâraie...
 Pe Carpați se 'ntinse glasul și pe-a Mărei Negre maluri
 Și prin peșteri, cu ecoul de rostogoliri de valuri.

Voevozii de prin cripte spăimântați dau la o parte
 Neagra lespede de piatră, de lumină ce 'i desparte.
 Ei se frec la ochi... alături, armele stau ruginite,
 Pe cosciug bătute 'n cue stau coroane învechite..
 Ii orbește o lumină, nemișcați în preajmă cată,
 Stă drept semn la cap o cruce, jos o candelă sfărmată,—
 Cripta lor în pace-adâncă, și spre ceruri ce splendoare!
 Streașini fac cu mâini uscate ochilor ce par'că-i doare,
 Și privesc neînțelesul, pânzele'i cum desfășoară...
 Ei spre cruci ușor se 'ndreaptă, cu privirea le măsoară,
 Și se reazimă de ele... Și-ascult zgomotul de arme,
 Strigătele, toată larma, ce și cerul stă să-l sfarme...
 Roșie-i catapeteazma dinspre Miază-zi în zare,
 Și din fundu'i mândru, lată-l, soarele dorit răsare!—
 Poarta lumii să dă 'n lături...

Maiestoasa taclă sfântă,

Pace de-opotrivă 'mparte. Iată 'n zbor spre ea s'avântă
 Strănepoți cu nimb de raze, fruntea lor ce înconjoară:
Toți eroii ce muriră... ca pe veci să nu mai moară!
 Și 'n extaz stau voevozii, răzimați pe cruci de piatră,
 Cu privirea spre cel soare, dogorind Româna vatră!

Un pătrar de veac se scurse, clipă apunând cu clipă,
 Cum apune în uitare pe a gândului aripă,
 Tot ce firea ne încântă, tot ce farmecă simțirea,
 Plăzmuind din spuza vremei, dulci poeme: amintirea!

Astăzi cruce și monumente se înalță pe câmpii
 Unde ieri cu fier, prin sânge dezrobită fu moșia
 Și tăcerea mormântată, când și când e ruptă 'n noapte
 De vr'un vânt ce 'n ramuri plânge, ori de 'ndepărtate șoapte
 Albe cruce, înstrăinate... sta-vor drepte 'ntotdeauna
 Sub lumini de-argint ce 'n tremur cerne stelele și luna...
 Și sub paraclis în criptă, de tavan lumina prînsă,
 Pururi peste oseminte de viteji, va sta nestinsă!

Vouă, lumii ce vădit-ați că de-oțel fu brațul vostru,
 Veterani, cu drag v'aducem azi, curat prinusul nostru!
 Noi umplând a voastre goluri, vă pășim, viteji, pe urme...
 Zeci de mii de vieți sunt gata, pentru țară să se curme!
 Ca neștersă amintire, ca o umbră 'n voi trăește
 Epopeea ce cu sânge cărțile ne-o zugrăvește,
 Sau vr'un cântec ne-o doinește, sau poveștile ne-o 'nșiră,
 Ne-o spun urmele de gloanțe, ce cărări prin voi croișă...
 Gloriosul fapt al vostru cu mărețai poezie,
 Ne stârnește 'n suflet dorul, sfântul dor de vitejie.
 Ca din neguri ne desprinde vremurile din 'nainte,
 Și ca nourii fugarnici ni le 'nșiră toate 'n minte!

Luncând prin veacuri gândul, ca o rază el străbate
 Și vedem, ca 'n vis, eroii cum mor pentru libertate!

Spiciind trecutu 'n urmă: câte zile făr' de soare! —
 Iată, ca nisipul mării, oardele năvălitoare;
 Luptători cu ninse plete, de prin codrii cum s'adună,—
 O! ascultă din adâncuri buciumul cum mai răsună...
 Iată obștea înarmată și în luptă oțelită,
 Pe hotarele moșiei, streaje toată 'ntr'o clipită...

Pe fugari, cu frâu 'n stânga și cu arcu la îndemână
 Se tot duc oștenii 'n zare... zorile cum noaptea mână;
 Ori cu paloșe la brâuri, cu securea la spînare,
 Ori din pluguri făurită, poart' o armă fie-care..
 Iată și la brâu pistoale, grele flinte prinse 'n spete,
 De pe plai azvârl părinții plumbi acum iar nu săgete.
 Iată, de cireși și tunuri cum încep să bubuiască,
 În mormânt vestind eroii, pașnic să se odihnească.

O, eroi, ce plămădit-ați tot cu sânge-ogorul Țării!
 Știți voi azi cum strălucește soarele neatârării?
 Țara 'n cartea ei de aur a înscris și alte nume
 De feciori jertfiți pe-altaru'i pentru vechiul ei renume.
 De a lor destoinicie lumea 'ntregă fu uimită
 Și privi cu drag, cum Țara în Regat fu consfințită.
 Vrednici și viteji, ei cinstea unui împărat salvară
 Când în locul semilunei, Tricolorul împlântară.
 Și din tunuri ca trofée, ce cu sânge le stropiră,
 Unui Căpitan „coroană de oțel” îi făuriră,
 Căpitanului, ce soarta 'L hărăzise României,
 Ce 'nfruntă cu pieptul moărtea și fu pildă vitejiei.

Veterani, azi câte unul voi pieriți din lumea noastră,
 Cum în noapte piere 'n haos când și când câte o astră...
 Azi dând mâna cu eroii morți pe câmp de bătălie,
 Vă 'mpliniți, stejari, cu cinste cea din urmă datorie.

...Te-am văzut când, veterane, bun rămas să-ți ici, venisei
 Cum cu semnele virtuței, pieptul îți împodobisei.—
 Pentr'un brav, ce dar pe lume ar putea mai sfânt să fie
 De cât șirul de medalii câștigate 'n bătălie?!—

Cum vorbeai, a noastre inimi băteau, pieptul să ni-l sfarme...
 Te-ascultau ca pe-un părinte, toți voinicii scoși sub arme.

Și plecând... scâldai în lacrimi de păreri de rău, amare,
 Fața ta îmbătrânită, blândă făr'de-asemănare.
 Deslipeai acum făptura din a oastei rânduială,
 Te rupeai dintre tovarăși... ca din floare o petală. —
 Dar ce-i pasă oare mării pentr'un strop zvârlit pe maluri,
 Când pe-albastrele'i întinsuri gem popoare 'ntregi de valuri?...

* * *

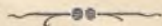
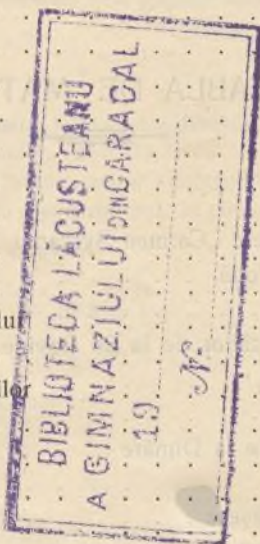
Roșu, galben și albastru, lumea până fundu'i știe
 Că-i marama pe cosița-ți... Ți-e stindardul, Românie!
 Și că 'n vârf, turnat în aur, zborul așteptând s'apuce
 Stă... și pare rupt din soare vulturul, în plisc cu-o cruce!

— SFÂRȘIT —

TABLA DE MATERIE

	<u>Pagina</u>
Reginei-Poete „Carmen Sylva“	3
Visul lui Vodă	5
Odă	9
Răvașul flăcăilor de la 26 Rovine	10
Scrisoare	13
Roibul	14
Sentinela de la Dunăre	16
Innainte!	17
Crezul Ostășesc	20
Vitejilor-Martiri	23
Cântecul Dorobanților	24
Cei doi Basarabeni	26
Glasul Patriei	29
Din Străini	31
Războiul	33
Poveste adevărată	34
N'auzi tu goarna...	38
Dezertor	39

	Pagina
De la Smârdan	40
Batalionul lui Valter	42
Trâmbițașul	44
Rezerviștii	46
Spahiul	47
Camarazi	49
La Vrăjitoare	50
La arme!	52
Haiducul	53
Pe Frontieră	58
Banul Craiovei	60
Ideal	63
Mama Dorobanțului	65
Din Tinerețe...	66
Freamătul Carpaților	68
Sevastopol	70
Zece Mai	72
Monumentul	73
Din război	75
Șoimul	77
Fără de Țară	78
De straje	81
Căpraru Frunză Gheorghe	82
Visul Veteranului — poem —	90

Trambitaș